

*О. М. Лисенко,
учитель початкових класів
Маловисківської ЗШ № 3 I-III ступенів
Маловисківської районної ради*

Я ПИШАЮСЯ ТИМ, ЩО Я УКРАЇНЕЦЬ!

(урок з використанням інтерактивних методів для учнів 4 класу)

Очікувані результати:

Учень

- має уявлення про найпростіші права і обов'язки людини;
- має уявлення про значення знань, освіти в житті людини;
- називає риси громадянина України, риси патріота своєї Батьківщини;
- наводить приклади вияву любові людини до своєї Батьківщини, вияву гордості людини за свою Батьківщину, громадської діяльності дітей;
- робить висновки про наявність у себе рис громадянина України і патріота своєї Батьківщини, про необхідність самовдосконалення (громадянська освіта);
- визначає свої можливості щодо виконання обов'язків члена родини, учня, однокласника, друга.

Навчально-методичне забезпечення уроку: карта України, її символи, Конституція України, репродукції краєвидів; стікери, маркери, ватман для виконання вправ; роздатковий матеріал для учнів (на кожному парту); виставка книжок українською мовою, рушники.

Знову школа дітей стрічає,
Перше вересня в нас в дворі
Срібно-срібно дзвоник лунає ,
Ясне сонечко угорі .

Знов уроки ,нові предмети ,
Добрі друзі ,пісні і сміх.
І відкриваються знань секрети ,
Що їх школа дає для всіх.

Зайчик сонячний в класі стрибає,
Він радіє, що учні прийшли.
Всім вам успіхів радо бажає
Та щоб всі ви здорові були.

Ми дякуємо тим, хто нас оберігає,
Тим, хто життя віддав, вклоняємось до ніг.
Шануєм, пам'ятаємо і .. знаєм:
На Україні запанує мир!!!

Позбігались до школи діти ,
Бо ж до знань усі стежки ведуть .
Сміх і радість повсюди , квіти ...
Світлі класи давно вас ждуть.

Я сьогодні всіх широко вітаю
В нашій школі, у дружній сім'ї.
І міцного здоров'я бажаю,
Й щастя – радості любі мої.

Ми знову разом, ми прийшли до школи,
Де нас чекають успіхи нові.
Так хочеться щоб мир був на Україні,
Не було горя, не було війни.

Яке це щастя, коли мирно всюди,
І музика чарівна у душі.
Усміхнені і раді світу люди,
Тепло ласкаве та ідуть дощі.
Краса така, що просто не збагнути,
Уся земля радіє і цвіте.
І це не казка. Так повинно бути
І все неначе добре, а проте
іде війна. Стріляють автомати
І гинуть люди у своїм краю.
І плаче Україна, плаче мати,
Синочки рідні падають в бою...

Н.Красоткіна.

Перш ніж почати наш святковий урок, давайте схилимо голови у пошані, пам'яті за тих, хто захищає нашу землю, за тих, хто загинув у страшній братовбивчій війні. Помовчимо, помолимося, подякуємо...

Я жду вістей, що буде мир в країні,
Що ворог виведе від нас свої війська.
І усміхнеться сонечко людині,
І перемога наша вже близька.
Я сподіваюся, я дуже хочу миру,
Щоб цвітом вбрались в Україні всі сади.
А люди заспівали пісню щиру,
Й не стало в нас ні горя, ні біди.
Я хочу миру! Як я хочу миру!
Щоб стало тихо-тихо на землі.
Щоб долітав лиш спів пташок в квартиру,
В дворі сміялись діточки малі.
А всюди квіти, усмішки і ласка,
Та аромат веселої весни...
А світ такий, немов чарівна казка
І в світі більше вже нема війни...

Так, іде війна, війна за наш спокій, за свободу, за мир. За те, щоб жили діти, щоб у нашої країни було майбутнє. Щоб було сонце над головою, блакитне небо, смачна паляниця на столі. Хліб – наше багатство. Саме тому символами нашого уроку будуть колоски пшениці та жита, вирощені на полях рідної маловисківської землі та запашна паляниця, випестувана руками майстрів-пекарів.

Люблю я в рідному краю
Пропахлі вітром колоски –
Таке чіпке безмежне поле,
І мамин хліб, і ті стежки,
Якими вранці йдуть до школи.
І перші проліски в гаю,
І щедре сонечко в блакиті.
Люблю Україну я свою:
Вона найкраща в цілім світі.
Горджуся родом хліборобів,
Майстрами хліба і землі,
Шаную скромний їх доробок,
Діла великі і малі...

Україна – земля моя рідна,
Щедрі ниви, безмежні поля.
Ми зовемо тебе – земля хлібна.
Ти найкраща, моя сторона.

Колосяться на ниві пшениця і жито,
І везуть у комори зерно золоте.
Паляниці рум'яні, духмяні, великі
Нам до столу матуся тепер принесе.

Будем з хлібом, а значить –
Ми будем багаті.
Будем жити щасливо
І в будень, і в свято.

Ось дар священний – їх хлібина
Лежить у мене на столі,
Неначе пісня голубина,
Неначе сонце на крилі.

Хліб священний лежить на столі –
Запашний і рум'яний, високий
Знають добре старі і малі,
Що то рук хліборобських неспокій.

Хліб священний лежить на столі,
В нього запах жнив'яного літа.
Хай завжди буде хліб на столі
І, як сонце, сіяє над світом.

У хлібі краплі поту жаркого,
Рук роботящих жагуче золото.
І людське щастя на всі часи...
Будь гідним хліба, який їси.

Сьогодні на уроці ми «виростимо» символічні колоски, які допоможуть розкрити сутність нашої країни і нашого для неї життя.

Перший колосок.

Наша земля

Розповім я вам легенду

Колись давно Бог створив народи і кожному наділив землю. Наші ж предки кинулися на розподіл пізніше, але землі їм уже не дісталось.

От вони й пішли до Бога. А він у цей час молився, і вони не сміли йому щось сказати. Стали чекати.

Через деякий час Бог обернувся, сказавши, що вони чемні діти, хороші. Дізнавшись, чого прийшли до нього, запропонував їх чорну землю. «Ні, - відповіли наші предки, - та муже живуть німці, французи, іспанці, італійці...»

«Тоді я вам дам землю ту, що залишив для раю, там усе є: річки, ліси, степи, море, гори. Але пам'ятайте, якщо будете берегти її, то вона буде ваша, а ні – ворога.»

Пішли наші предки на ту землю, оселилися і живуть до сьогоднішнього дня. А країну назвали Україною.

(карта України)

Погляньте, діти, на карту України. На ній позначені кордони української землі, де з давніх-давен живе наш народ. Простір землі, заселеної українцями, такий великий, що аби перетнути його пішки із заходу на схід, треба йти 90 днів. Загальна територія займає площу близько одного мільйона квадратних метрів. Тому Україна є однією з найбільших країн світу. Українців близько 50 мільйонів чоловік.

Україна – це велика й прекрасна країна. Вона має високі Карпати та мальовничі Кримські гори. Її найбільша річка Дніпро тече через усю Україну і впадає у Чорне море. Друга річка теж мальовнича і широка, зветься Дністер. Випливає він із Карпат і тече також у Чорне море. В українських річках та озерах багато риби. В лісах мешкають різні тварини. А в землі є кам'яне вугілля, залізо, нафта, сіль. Найбільші міста України: Київ, Львів, Харків, Одеса.

Але славиться наша Батьківщина не тільки своїми містами, річками, горами, степами й лісами. Славна вона своїм працьовитим, волелюбним народом, який протягом віків боровся за свою незалежність.

Нема на світі України
Без хвиль могутнього Дніпра.
Як українці – без калини,
Без солов'я і рушника.
Народ, що вік при бурі й сонці
Віддав землі, як мати доньці,
Всі сили, працю і любов,
Щоб Україна знов і знов
Росла, цвіла!.. Щоб твердо стала
На шлях, який собі обрала.
І в незалежному житті
Долала всі шляхи круті.

Другий колосок:
Ознаки держави

- Як ви думаєте, що є ознаками держави?
- Чим країни відрізняються одна від одної?

/гронування/

Україна має свою державну символіку. Давайте пригадаємо, яку.

Наш герб державний – тризуб золотий

Бере початок з Київської Русі.

Символізує мир і єдність поколінь,

Ще й творчу працю для землі-матусі.

Герб – це символ влади. В основу сучасного герба нашої держави покладено стародавній золотий тризуб на синьому тлі. Це дуже старовинний знак. Він зустрічається ще за часів Київської Русі. Тризуб – прадавній знак Рюриковичів – був державним знаком Київської Русі за часів Володимира Великого, який жив більше тисячі років тому. Тризуб карбували на монетах князя Володимира, князів Святополка та Ярослава Мудрого.

Число три завжди вважалося казковим, чарівним. У народних казках йдеться про трьох богатирів, три бажання, три дороги. Отже, у тризубі відображено триєдність життя. Це Батько – Мати – Дитина. Вони символізують собою силу – мужність – любов.

Наш герб – тризуб: воля, слава, сила,
Наш герб – тризуб. Недоля нас косила.
Та ми зросли, ми є, ми завжди будем,
Добро і пісню несемо ми людям.

- Герб - це символ чого?
- Хто заснував цей знак?
- Що саме зображено на нашому гербі?
- На якому фоні зображено тризуб?
- Скільки років нашому гербу?

А прапор наш – це небо голубе,
Безхмарне, мирне і таке бентежне.
Сіяє в ньому сонце золоте,
Поля пшениці колосяться тут безмежні.

Наш прапор – символ праці і достатку,
Людей щасливих, що живуть на цій землі.

Український прапор. Синь українського неба і золото незорих пшеничних ланів переніс наш народ на свій прапор. Блакитний колір – це колір води, чистого неба, символ миру. Жовтий – це колір вогню, сонця, без лагідних променів якого немає життя на землі, це колір пшеничної ниви, зерна, хліба. Ці кольори мають значення миру і багатства, бо наш народ мирний і працелюбний. Це підтверджують ст. 1, 18 Конституції України, в яких говориться, що Україні – суверенна і незалежна демократична держава, і загальнополітична діяльність її спрямована на забезпечення власних національних інтересів і безпеки, мирне і взаємовигідне співробітництво з іншими державами.

28 січня 1992 року Верховна Рада України затвердила Державний Прапор України – синьо-жовтий.

Прапор – державний символ.
Це для всіх ознака сили,
Це для всіх ознака слави.
Синьо-жовтий прапор маєм:
Синє – небо, жовте – жито.
Прапор свій оберігаєм,
Він – святиня, знають діти.
Прапор свій здіймаєм гордо,
Ми з ним дружні і єдині.

- Що символізує жовтий колір на нашому прапорі?
- А що означає блакитний?
- Чи має значення розташування кольорів на прапорі? Яке?

Гімн України – це пісня держави,
В ньому лунають не просто слова.
Це наша історія, віра і слава,
Мрії і прагнення, наша душа.

Слова палкі, мелодія вродлива.
Державний гімн ми знаємо усі.
Для кожного села, містечка, міста –
Це клич один з мільйона голосів.

Ви, звичайно, не раз чули мелодію Державного Гімну України. Він звучить щоденно о 6-ій годині ранку та о 24-ій годині вночі на українському радіо. Гімном Україна розпочинає і закінчує день. З Гімну починаються урочисті збори, незвичайні масові події, Гімном їх і закінчують. Бо це урочиста патріотична пісня, яка ушлявлює державу, є символом її державності і національної єдності.

У статті 20 Конституції України записано: «Державний Гімн України – національний гімн на музику Михайла Вербицького зі словами, затвердженими законом... (Павла Чубинського)».

Державним Гімном України є музична редакція пісні «Ще не вмерла Україна». Слова написав більше ста років тому (1862р.) поет, вчений Павло Чубинський. Вперше з нотами пісня була надрукована у 1885 році. Проте її виконання і поширення довгий час заборонялося і переслідувалося. І тільки в незалежній Україні ця пісня стала Гімном.

Ознакою держави є її Конституція. У нашій країні Конституція – Основний закон. Прийнята вона 28 червня 1996 року. (показати)

У статтях Конституції записані всі **права і обов'язки** громадян, за якими ми з вами всі повинні жити.

Права ми маємо усі такі:
На працю і на відпочинок.
Навчатись в школі мусим ми,
І слід нам думати про кожен вчинок.

Так, справді, адже маємо крім прав
Обов'язки, що в Конституції зазначені.
Трудитись так, щоб ти корисним став
Своїй державі, матінці Вітчизні.

Любити Батьківщину ми повинні
І бути справжніми для неї патріотами.
Батькам допомагати, рости сильними
І все робити це тільки з охотою.

Ознакою держави є її **мова**.

«Рідна мова дорога людині, мов саме життя» - говорить народна мудрість. Без мови не може існувати жоден народ та його культура. Найбільше і найдорожче добро кожного народу – це його мова.

Із сивої глибини віків бере початок наша мова. Пройшла вона тернистий важкий шлях. Але які б страшні не були сторінки нашої історії, мова вижила і сьогодні розвивається. Стаття 10 Конституції України проголошує «Українська мова є державною мовою».

Наша мова співуча, мелодійна, багата.
Наша мова калинова
І ласкава, і медова,
І багата, і не бідна –
От що мова наша рідна!
Розцвітай же, рідне слово!
І в родині, і у школі,
Й на заводі, і у полі.
Пречудово, пречудово –
Розцвітай же, слово!

А хто є першою особою в державі?
На кого лягає відповідальність за все, що відбувається в країні?

Країна наша має Президента –
Людину, що за все відповіда,
Турбується про нашу Україну,
Про наш добробут і краще життя.

Хто ж є Президентом України? (портрет)

Перевіримо, чи уважно ви слухали.

Загадки

По ньому ми живем із вами –
це основний закон держави.
(Конституція)

Знак держави головний –
всяк його повинен знати.
Воля, слава, сила в нім. –
То ж попробуй відгадати.
(Герб)

По радіо звучить щоденно
патріотична пісня,
що возвеличує Україну
і прославля навічно.
Коли звучить він – всі встають,
до серця руку прикладають,
і вголос, й подумки співають,
і Україну прославляють.
(Гімн)

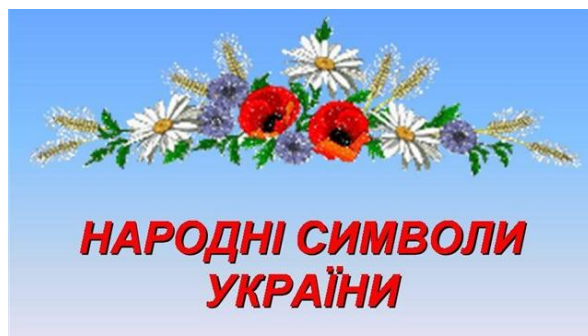
Синьо – жовте полотнище
гордо майорить.
Це – ознака сили й слави
Української держави.
Синє небо, жовте жито –
цю святиню знають діти.
(Прапор)

Переходимо до наступного колоска.

Національні символи та обереги.

Діти, назвіть, які ви знаєте національні символи України.

Народними символами українців є батьківська хата і святий хліб, вишитий рушник і материнська пісня, верба і калина, хрещатий барвінок, дивовижна писанка і віночок, вірний своєму краю лелека і ще багато інших. Всі вони – давні добрі обереги. Знайомство з ними ви будете продовжувати на уроках читання, природознавства. А сьогодні ми назвемо основні, які завжди згадуємо, говорячи про Україну.

Верба – живуча, всюди проростає,
Про те, що життя вічне сповіщає.
Красу символізує, є святою.
І той здоровий, кого «б'ють» вербою.
На Вербний тиждень,
Перед Великоднем
Говорять, силу нам дає господню.

Калина – символ щастя та краси,
Кохання вірного, що вічне на землі.
Весільний коровай нею квітчають,
Оселю в свята завжди прикрашають.

Вінок український – це символ надії,
Кохання і молодості, світлої мрії.
12 квіточок до нього вплітають,
І всі вони певне призначення мають.

Хліб і рушник – одвічні людські символи. Хліб-сіль на вишитому рушникові були ознакою гостинності українського народу. Прийняти рушник, поцілувати хліб – символізувало єдність, злагоду, глибоку пошану тим, хто виявив її. Цей звичай пройшов віки, став доброю традицією і в наш час.
Щедрим сонечком, ясним нині

Хліб лежить на новій скатертині.
Був він змелений і потрушений,
У діжі старенькій замішаний.
На тривогах, на нашій щирості
Він настояний і розчинений.
Надихайтесь запахом хлібним,
Щоб він пахнув над полем хлібним.

Наступний колосок близький і рідний, символізує він одну з найбільших цінностей держави – сім'ю, родину.

На світі білому єдине,
Як і Дніпрова течія,
Домашнє вогнище родинне,
Оселя наша і сім'я.
В щасливі і тяжкі години,
Куди б наш не стелився шлях –
Не згасне вогнище родинне
В людських запалених серцях.

- Зараз я пропоную вам подумати і сказати декілька слів про своїх батьків.
/інтерв'ю/

Наступний колосок: Я і Україна.

- Чим для вас є Україна?
- Яким є ваш внесок у розбудову нашої країни?
- Які ваші першочергові завдання?

Практична робота: У кожного з вас на парті лежить колосочок. Подумайте і напишіть на його зернятках, що потрібно робити вам, маленьким школярикам, щоб наша Україна ставала ще кращою, багатшою, сильнішою.

/можна зробити по групах/

Впевнена, що всі ваші відповіді щирі і відображають ваші справжні переконання. А зараз давайте ще раз поговоримо про ті завдання, які стоять перед вами на сучасному етапі. Спробуємо заповнити останній колосок зернинками вашого особистого вкладу до процвітання України.

Я - українка!
Горджуся й радію,
Що рідною мовою
Я володію.
Шевченковим словом
Умію писати
Слова мелодійні
І вірші складати.
Я - українка!
Живу в Україні,
На вільній, єдиній
Моїй Батьківщині,
Де все мені в радість:
Ліси і садки,

Озера й річки,
І глибокі ставки,
Лани неосяжні,
І гори, й долини,
Цвіт білосніжний
У лузі калини.
В душі моїй солодко
Грає сопілка,
Бо я з України!
О.Василенко

Я українець й дуже цим горджуся,
Чарівну маю мову і пісні.
І світові сказати не боюся,
Бо думи в мене чисті і ясні.
Я хлібом - сіллю друзів зустрічаю,
Хорошим людям руку подаю.
А щирим, світлим - душу відкриваю,
несу добро й завжди на цім стою.
Люблю красу, її творити вмію.
І задрощів в душі моїй нема.
Я доброту у серденьку лелію,
Щоб поділитись нею з усіма.

Н.Красоткіна.

Практична робота: виготовлення силуетів (аплікація) україночки й українця.

Діти розміщують виготовлені аплікації навколо карти України.

З малої зернини зростає хлібина.
З малої дитини – доросла людина.
Ми діти твої, дорога Україно!
Зернятка малі колосистої ниви.

Земля моя мила – моя Україна.
Я тут народився і тут я живу.
Для тебе я вчуся, знання здобуваю,
Бо я тебе дуже люблю.

Ти рідна мені, ніби матінка мила,
Моя незалежна земля – Україна.
Усі свої вміння, усі свої сили
Тобі я віддам до останнього, все.
///патріотизм///

Що можу я зараз для тебе зробити?
Чим можу тобі я допомогти?
Мабуть, головніше тепер – це учитись,
Щоб у майбутньому не підвести.

Хтось стане учителем, хтось космонавтом...
Усі ми колись оберемо свій шлях.
Та все починається з цієї ось парти,
У школі для злету беремо ми старт.
///навчання///

Праця посильна завжди корисна.
Це пам'ятати повинні усі.
Мамі і татові я допоможу,
Бабусям, дідусям, сусідам моїм.

Картоплю зібрати,
Водиці принести,
Сходити по хліб в магазин...
Хіба це так важко?
Ні! Це ж бо так легко!
А допомога приємна усім.
///праця///

Моя Україна – ліси і діброви,
І річка, що манить, на сонці блищить.
Поля і горбочки, струмки і ставочки...
Без цього усього не можна прожити.

Тож треба не тільки усе це любити:
Сміятися сонцю, краплинки ловити.
А слід берегти це багатство природне,
Не завдавати ні болю, ні шкоди.

///охорона природи///

Колосок до колоска – вийшла нива чимала.
Та пшениця в нас незвична – повна ваших знань вона.
Про країну – Україну, нашу рідну Батьківщину,
Яку треба нам любити, шанувати та цінити.

